

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๕๐๗ /๒๕๕๗

เรื่อง สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในเกียรติยศ และชื่อเสียง กรณีได้รับความเสียหายจากการมีชื่อในทะเบียนประวัติอาชญากรทั้งที่ไม่ได้ถูกดำเนินคดี

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๔๓๖/๒๕๕๗ ว่า ผู้ร้องยื่นเรื่องต่อสถานีตำรวจภูธรเมืองเพชรบูรณ์ เพื่อขอตรวจสอบประวัติอาชญากร เนื่องจากต้องการนำข้อมูลดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการประเมินความรู้ความสามารถให้ผู้มีใบประกอบโรคศิลป์ โดยผู้ร้องได้รับแจ้งจากสถานีตำรวจภูธรเมืองเพชรบูรณ์ว่า ผู้ร้องมีประวัติในข้อหาลักทรัพย์ ท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ ผู้ร้องเห็นว่า ตนได้รับความเสียหายจากการมีชื่อในทะเบียนประวัติอาชญากรทั้งที่ไม่ได้ถูกดำเนินคดี ถึงแม้ว่าปัจจุบันกองทะเบียนประวัติอาชญากรได้ดำเนินการถอนการลงบันทึกประวัติอาชญากรของผู้ร้องออกจากสารบบแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนประวัติอาชญากรมาถึง ๒๒ ปี ทำให้ได้รับความเสียหายและสูญเสียโอกาสหลายอย่าง ผู้ร้องประสงค์ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตรวจสอบ ขอความเป็นธรรมในกรณีดังกล่าว โดยขอให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นและชดเชยเยียวยาให้กับผู้ร้องที่ต้องสูญเสียโอกาสตลอดระยะเวลา ๒๒ ปีที่ผ่านมา

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้องและความเห็นของคณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม แล้วเห็นว่า กรณีที่ผู้ร้องขอความเป็นธรรม โดยขอให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นและชดเชยเยียวยาให้กับผู้ร้องที่ต้องสูญเสียโอกาสตลอดระยะเวลา ๒๒ ปีที่ผ่านมา เนื่องจากมิได้มีลายมือชื่อของพนักงานสอบสวนในแบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา และไม่ปรากฏพยานหลักฐานแน่ชัดว่า ผู้ใดเป็นผู้กระทำละเมิดต่อผู้ร้อง ในชั้นนี้เห็นว่า ยังไม่มีลักษณะของการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือมีการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม กองทะเบียนประวัติอาชญากรได้มีการเยียวยาในเบื้องต้นให้กับผู้ร้อง โดยเร่งรัดดำเนินการประมวลเรื่องเสนอต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ถอนการลงบันทึกประวัติอาชญากรของผู้ร้องออกจากสารบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร และได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗ สำหรับการขอเงินเยียวยาค่าเสียหายที่เกิดขึ้น ผู้ร้องอาจติดต่อไปยังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเพื่อพิจารณาในการขอรับการช่วยเหลือตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ ต่อไป ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควรยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว โดยให้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อกองทะเบียนประวัติอาชญากร และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับมิติด้านสิทธิและเสรีภาพ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพันธกรณีระหว่างประเทศ ที่ให้การคุ้มครองและรับรองไว้ ดังนี้

๑. หากมีกรณีในลักษณะเดียวกันกับคำร้องนี้ กองทะเบียนประวัติอาชญากรควรรวบรวมข้อมูล และประมวลเรื่องเสนอต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อพิจารณากำหนดไว้ในระเบียบเพื่อให้เกิดความชัดเจน ในทางปฏิบัติและเป็นไปในทิศทางเดียวกันต่อไป

๒. กองทะเบียนประวัติอาชญากร และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรพิจารณาทบทวน ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การ พิมพ์ลายนิ้วมือ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๗ ซึ่งในการแจ้งข้อมูลผลการตรวจสอบประวัติ อาชญากรของผู้ที่สมัครงานหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชนควรเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เนื่องจากเป็นข้อมูลของบุคคลคนเดียวกัน โดยการให้ข้อมูลของบุคคลที่มีประวัติอาชญากรเพื่อประกอบการ พิจารณากรณีเป็นผู้ประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี นั้น ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมในการ ประกอบอาชีพด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เคยกระทำความผิดได้กลับตนเป็นคนดีมีงานทำ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเช่นคนปกติทั่วไป จะได้ไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก รวมทั้งเพื่อให้เกิดความเป็น ธรรมและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งหน่วยงานของรัฐควรพิจารณาดำเนินการในส่วนนี้เสียก่อน เพื่อเป็นตัวอย่าง และเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานภาคเอกชนในการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เคยกระทำความผิดได้กลับตนเป็นคนดี ต่อไป